

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. III. Quid à Concilio Sardicensi de appellationibus ad Apostolicam Romani Pontificis Cathedram interponendis, fuerit sancitum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

appellationis ad superius aliquod Ecclesiasticum tribunal?

21. Verum dum Elliesi gloriaris, eos Concilij Antiocheni Canones in auctoritatem admissos esse à Concilio Chalcedonensi, à quo tamen, *superius* asseverabas, extare statutum, ut à Synodo Provinciae detur recursus ad Synodum Diocesanos: quomodo absque aperta contradictione fas tibi fuit, asserere, quod ex praescriptis Concilij Antiocheni Canonibus, nullus postea relictus sit locus appellationi ad superius aliquod Ecclesiasticum Tribunal interponendae? Sicuti ergo Chalcedonense Concilium illos Antiochenos Canones non ita intelligendos censuit, ut per eos esset denegata appellatio, sed ab hac, utpote quae per ipsam rei naturam subsistebat, ibi abstraheretur, sicque adeo recursus adhuc pateret ad Concilium Diocesanos, ita planè, imò à fortiori, nullatenus dici potest, per eos Canones fuisse eliminata appellatio ad Sedem Apostolicam. Quinimò si, uti aperte profiteris, in ejusdem Concilij Antiocheni *Canone duodecimo ad majorem adhuc Synodum à Concilio Provinciae datur recursus, quando obtentum fuit ab Imperatore rescriptum, quo causa jam judicata retrahari jubebatur: an non Sedis Apostolicae major habendus fuisset respectus, ut eà jubente, causam retraheretur, ad alterius, Synodo Provinciae majus, ipsius etiam Apostolicae Cathedrae tribunal admitti deberet recursus? Eò vel maximè, quod *Canone sexto* Concilij Constantinopolitani esset quoque provisum: Si eveniret, ut Provinciales Episcopi crimina, quae Episcopo intentata suerant, corrigere non possent, tunc accederent ad majorem Synodum Diocesanos illorum Episcoporum, pro hac causa convocatorum. Quidni ergo istud haberet locum erga sacrosanctum Apostolicae Cathedrae tribunal, vel jubente Papà, erga Concilium quoque Oecumenicum ipsius auctoritate convocandum.*

22. Quo igitur jure, mi Elliesi, audiendos contendis Orientales, quos dicit Occidentalibus successisse, quod vellent iudicia in Oriente finita (non utique coram alio, quam Sedis Apostolicae auctoritate insignito Tribunale) refricare: ideoque illos in Concilio Philippolitano fuisse conqueutos, quod Athanasius in Oriente damnatus, ad communionem ab Occidentalibus esset receptus; quam ob causam Orientales noluisse Occidentalibus communicare in Synodo Sardicensi, eò quod Episcopos à se damnatos non projecissent, sicque Concilio Orientis non tribuissent dignum honorem. Nunquid verò æquum fuerat, tam Orientales, quam Elliesium cum suis asseclis magis deferre Sardicensis Concilij Apostolicae auctoritatis, sicque Oecumenicae Synodi characterem dotati decretis proximè referendis, quam proprio suo iudicio, nullius Oecumenici Concilij, uti *basiliensis visum est*, definitione nixo? Nunquid ipsimet per Christum *Matth. 18.* constituta sanctioni deferre potius fas est, juxta quam universos Ecclesiae Episcopos, adeoque etiam Occidentalibus ipsos etiam Orientales in unum Oecumenicum, vicario

Christi penes Papam Romanum existente caractere insignitum, sicque universalis Ecclesiae repraesentativum Concilium, convenire oportet? Nefas igitur est, eam Orientalium ab Occidentalibus fieri & probari divisionem, per quam, juxta Eusebianorum detestabilem praesensionem, res Orientis non nisi in Orientali Concilio, res verò Occidentis, non nisi in Occidentali Synodo terminari deberent.

S. III.

Quid à Concilio Sardicensi de appellationibus ad Apostolicam Romani Pontificis Cathedram interponendis, fuerit sancitum?

23. Elliesius praesentis Dissert. 2. S. 3. praeloquitur in haec verba. Cum Occidentales viderent ab Orientalibus iudicia quaedam injustè in Episcopos Orthodoxos v. g. in Athanasium esse lata, cogitasse de Synodorum Provincialium auctoritate per Synodum Sardicensem imminuendâ; & idcirco non quidem jus appellationum, sed aliam praerogativam Pontifici Romano detulisse. Ita verò se habent praesinuati Sardicensis Concilij ad praesens institutum facientes Canones.

Canon III. Sardicensis Concilij.

24. Osius Episcopus dixit, illud quoque necessarium adijciendum est, ut Episcopi de sua Provincia ad aliam Provinciam, in qua sunt Episcopi, non transeant, nisi fortè à Fratribus hujus invitati, ne videamur januam claudere charitatis. Quod si in aliqua Provincia aliquis Episcopus contra Fratrem suum Episcopum litem habuerit, ne unus è duobus ex alia Provincia advocet Episcopum cognitorem. Quod si aliquis Episcoporum iudicatus fuerit in aliqua causa, & putat, se causam bonam habere, ut iterum Concilium renovetur, si vobis placet, S. Petri Apostoli memoriam honoremus, ut scribatur ab his, qui causam examinarunt, Julio Romano Episcopo, & si iudicaverit, renovandum esse iudicium, renovetur, & det iudices; si autem probaverit, talem causam esse, ut non refricentur ea, quae acta sunt, quae decreverit, confirmata erunt, si hoc omnibus placet, Respondit Synodus, placet.

Canon IV. Sardicensis.

25. Gaudentius Episcopus dixit, addendum, si placet, huic sententiae, quam plenam sanctitate protulisti, ut, si quis Episcopus fuerit depositus iudicio Episcoporum, qui sunt in vicinia, & dicat, rursus sibi defensionis negotium competere, non prius in Cathedram alius substituat, quam Romanus Episcopus, causam cognitam, sententiam tulerit.

Canon V.

26. **O**Sius Episcopus dixit, placuit, ut, si quis Episcopus delatus fuerit, & congregati ejusdem Regionis Episcopi eum gradu moverint, ac veluti appellans confugerit ad beatissimum Romanæ Ecclesiæ Episcopum, & velit ipsum audire, & justum esse existimaverit, ejus rei examinationem renovari, Coepiscopis scribere dignetur, qui sunt propinqui Provinciæ, ut ipsi diligenter & accuratè singula perscrutentur, & ex veritatis fide de re sententiam ferant. Si quis autem postulet, suum negotium rursus audiri, & ad ejus supplicationem Romanam Episcopum movere visum fuerit, ut è proprio latere Presbyteros mittat, sit in potestate ipsius id, quod placuerit, & si decreverit Romanus Episcopus, aliquos, oportere, mitti, qui cum Episcopis sint judicaturi, habentes auctoritatem ejus, à quo missi sunt, & hoc ponendum est, si autem sufficere crediderit ad rei cognitionem Episcopi (lege Episcoporum sententiam) faciet, quod prudentissimo ejus consilio rectè habere videbitur. Responderunt Episcopi, quæ dicta sunt, placuerunt.

27. Quibus præsuppositis, audiamus Elliesium, illa Synodi Sardicenis decreta conferentem cum Nicæni & Antiocheni Concilij statutis, quæ, ait, convenire cum illis, quod Provinciæ Episcopis utrinque tribuatur primum circa Episcopos judicium: sed inter se dissidere, quod in Synodo Antiochena cautum fuerit, ut dissidentibus Provinciæ Episcopis, finitimis accerferentur; Concilij e contra Sardicenis Canonibus vetantibus, ne advocentur finitimi Episcopi.

28. Verùm is Parisiensis Theologus meritò debuisset, accuratiori examine expendere quantum dicti Concilij Canonem, in quo placitum fuit: *Ut, si Episcopi Regionis alterum coram se accusatum Episcopum de gradu suo dejecerint, ipso appellante, & confugiente ad Romanam Ecclesiæ Episcopum, in hujus stare arbitrio, scribere Episcopis, qui in finitimâ & propinquâ sunt Provinciâ, quatenus omnia diligenter requirerent, & juxta fidem veritatis deservirent.* An non igitur ex clarissima horum verborum litterâ patet falsitas asserti Elliesiani, ac si Concilij Sardicenis Canonibus vetitum fuisset, finitimos accerferi Episcopos ad judicium contra Episcopum à Concilio Provinciali latum revindendum, & pro causæ meritis definiendum, si placeret Romano Episcopo? An non hæc Canonis Sardicenis parte cum ejusdem subsequenter verbis collatâ, denuò patet, optimè inter se coherere, quod causa Episcopi ita posset à Provinciæ Concilio pro primâ instantiâ terminari, ut hoc tamen minimè obstante, jus esset confugere ad Romanam Ecclesiæ Episcopum, in cujus tunc esset arbitrio, vel finitimis tantummodò Episcopis causæ judicium committere, vel in hunc finem mittere Legatos de latere, habituros ejus, à quo destinarentur, auctoritatem? Quæ igitur ratione ex hoc, quod Concilium Antiochenum Synodi Provincialis de Episcopo aliquo dejiciendo sententiam trahi permi-

serit ad plenus, ex finitimis quoque Episcopis adaugendum Concilium; Elliesius inferre ausus est, ac si per hoc esset sublata facultas recurrendi ad Romanum Pontificem, cum tamen isto recurso etiam admissio, locus adhuc superesset illi ex finitimis Episcopis accerendis, per Synodum Antiochenam præscripto remedio?

Secundò. Sed pergit Elliesius, à Concilij Antiocheni statutis, in eo præsertim differre Sardicenis Synodi sanctionem, quod hæc definiat, posse Provincialis Synodi judicium in Episcopum latum renovari, si ita videatur Romano Pontifici, ad quem proinde confugere possit Episcopus damnatus, non quidem, ut ejus causa Romæ judicetur, sed tantum, ut ibi inquiratur, num causa ejus sit talis, quæ novum desideret examen. Et, si Romanus Pontifex intellexerit, causam in Provinciâ non satis examinatam fuisse, concedi ei, ut præter Episcopos Provinciæ ex finitimis Provinciis Cognitores tribuat, qui renovent examen, datâ etiam illi facultate, ut Legatos à latere mittat ad judicium istud posterius: Si verò intellexerit, causam non esse talem, quæ retrahendi debeat, mansurum firmum Provincie judicium.

Verùm in hæc Canonum Sardicensium summariâ relatione duo meritò dissolventur, tum quod eis aliqua cum Antiochenis Canonibus contrarietas affingatur: tum quod dicatur, à Provinciæ judicio eatenus duntaxat licere confugere ad Romanum Pontificem, ut ejusmodi tamen causa Romæ non judicetur. Sub hac namque assertionem, si intendat Elliesius, positivè excludi facultatem, per quam licet Romano Pontifici personaliter, seu in suo proprio tribunali, atque ad eò Romæ causam illam judicare, id proflus alienum est à sensu doctorum Canonum Sardicensium. Cum enim per istos agnoscat in Romano Pontifice facultas inquirendi de meritis causæ, ad effectum seu constituendi ex Provinciis finitimis cognitores, seu mittendi Legatos de latere tanquam delegatos judices, quomodo potest non implicite saltem ac virtualiter ibidem supponi potestatem Pontificis, ad causam ejusmodi suo etiam judicio immediato terminandi, quippe cum facultas delegandi per ipsam rei naturam in delegante debeat necessariò supponere auctoritatem judicariam super causâ delegabili, per se, vel per Tribunal ipsum decidendâ?

Deinde ex antecedentibus constat, per Canones Antiochenos non fuisse positivè negatam Romani Pontificis facultatem, quam postea statuerunt Sardicensa decreta, sed ad hæc habuisse illam se duntaxat abstractè. Quia ergo abstractentium non est affirmatio, vel negatio, idcirco, quæ per Canones Sardicenses est sancita Romani Pontificis auctoritas, ad eam nullatenus contrariè se habebant Antiocheni Canones; sed intactam relinquebant, ceu ex ipsa natura quali præsuppositam Pontificis à Sardiceni Synodo postea expressam potestatem. Unde proflus concludendum est, Canones Antiochenos Concilio Provinciali potestatem judicij super Episcopis concedendo, minimè intendisse,

imò nullatenus potuisse, pernegare supereminentiorem tum Synodi Diocesæ a Concilio Chalcedonensi postea sancitam, tum Apostolicam Petri Cathedræ ex Christi concessione inexistentem auctoritatem.

32. At pro tertio contendit Ellicius. Illis Sardicenis Canonibus novi quidpiam statui, veluti evincatur ex Osiij verbis; si vestra, inquit, dilectioni videtur, Petri memoriam honoremus. Ubi consulto animadvertendum esse, non dici, jus Romanæ Ecclesiæ conseremus, sed tantum, Petri memoriam honoremus, si vobis videatur. Quare commentitium esse horum Canonum explicationem, quæ nonnulli contendunt, verbis illis, Petri memoriam honoremus, significari, quod appellationes Episcoporum ad Summum Pontificem ceu Petri successorem, primatu ad eodè Apostolicæ auctoritatis dotatum, sint juris Divini. Cùm enim Osius non absolute, sed sub istâ clausulâ restrictivâ, si vobis placet, dixerit, Petri memoriam honoremus, fore consequens, quod præfatus Osius Synodi Sardicensis arbitrio permisisset Petri primatum, si iste sub ipsi verbis significaretur.

33. Verùm in eo, quod Osius efflagitabat à Sardicensi Concilio, ut juxta hujus placitum honoraretur Petri memoria: oportet, discernere id, quod juris, & quod facti erat. Circumspectam namque facti ponderationem respiciebat quæstio hujusmodi, utrum scilicet in eo rerum statu, quo Episcopi per Romanum Pontificem restituti denudè spoliabantur, insinulabanturque, appellando ad ipsum, criminâ cumulare criminibus; expediret, consultiusque videretur, placeretque ad eodè Patribus, Canone Synodali firmare recursum ad Sedem Apostolicam? Ad istam facti quæstionem applicandam puncto juris hæc in re versantis, utique debebat requiri placitum seu consultum Patrum in Concilio Sardicensi coadunatorum. Non ergo id, quod juris erat, nempe Romani Pontificis primatus, unâ cum appellationum ad Cathedram Apostolicam defendendarum jure permitterebatur Synodi Sardicensis judicio, sed jus illud pro indubitato supponebatur sub illis verbis, Petri memoriam honoremus. In quo enim isthæc Petri memoria se teneret, aperte declaratur quinto Sardicensi Canone, quo placitum Synodi exaratum habetur: *Vi ab his, qui causam examinarunt, Romano scribatur Episcopo, atque hoc judicante, renovandum esse judicium, ab ipso deputentur judices.* En igitur, Romano Episcopo haud novum illis Canonibus tribui jus auctoritatis judicariæ, sed causæ statum ita debere deferri ad ipsius judicium, ut ejus arbitrio flet deputatio Judicum. Atqui deputatio hujusmodi ad causam judicialiter decidendam supponit in delegante radicatum jam auctoritatem judicariam, quæ transfundi valeat in Delegatos. In aperto igitur est, illo Sardicensi Canone nihil novi sancitum esse pro judicariâ Romani Pontificis auctoritate, sed hanc in Apostolicâ Petri Cathedrâ jam fundatam, supponi ad Episcoporum appellationes tum eoram suo tribunali judicandas, tum committendas Judicibus a se met delegandis.

34. Pergit pro quarto Ellicius præcitatæ in id

incumbere, ut probet: *Synodum Sardicensem jus revisionis tantummodo concessisse Romano Pontifici, non autem potestatem judicandi appellationes ab Episcopis factas.* Cujus asserti sui argumentum profert ex eo, quod Episcopus damnatus hoc unum sperare possit, tum ut judicium, seu Concilium renovetur ex Can. 3. tum ut Pontifici scribatur, quatenus ipse videat, num opus sit, judicium renovari, tum, si judicaverit, judicium esse renovandum, ut ipse det judices, non Romæ judicatos, sed ex finitimâ & propinquâ Provincia accersendos. Ex Can. 7. Unde Theologus ille Parisiensis concludit, Romanum Pontificem non habuisse jus causæ intra Curiam Romanam judicandæ, sed ad summum ipsi concedi, ut Legatum mittat ad secundum judicium. Nec inquirere Romanum Pontificem in suo judicio, utrum male vel bene judicatum sit, sed utrum causa sit talis, quæ iterum judicari debeat: nec confirmare judicium Provinciæ, rescindendo appellationem, sed tantum declarando, causam non esse talem, quæ iterum ventilari debeat, ceu potius non decernendo, ut iterum judicium renovetur.

35. Verùm, quomocumque, mi Ellicii, torquere nitaris sensum præad ductorum Sardicensium Canonum, universa molimina tua perimuntur, vel ex solâ illorum literâ nimis clarâ & aperta. Nam in tertio Canone expressè decernitur, ut, si Romanus Pontifex judicaverit, renovandum esse judicium, renovetur, ab ipsoque dentur judices. At contextus ostendit, in quo faciendâ sit ista renovatio judicij, nempe in causâ, in qua judicatus fuerat Episcopus, putans, se justam habere causam, ut judicium renovetur. Quandoquidem igitur ista renovatio judicij sit efflagitanda à Romano Pontifice, cujus tunc erit dare iudices, evidenter hinc evincitur, causam Episcopi judicati à judicio Provinciæ, ita devolvi ad judicariam Papæ potestatem, ut hanc delegare, sicque mediante suo delegato, in secundâ appellationis instantiâ terminare possit. Cui conformiter in Can. quarto ita sancitur, ut, cum aliquis Episcopus depositus fuerit eoram Episcoporum in vicinis locis commorantium judicio, ipse, si proclamaverit, agendum sibi Romæ, post appellationem ejus alter Episcopus non ordinetur, nisi causa fuerit in judicio Episcopi Romæ determinata. En igitur, quam clarè appellatio cum suspensivo etiam sententiæ à Provincialibus, seu finitimis Episcopis latæ effectu, concedatur ad Romanum Pontificem, cujus judicio sit causa determinanda. Hinc in subsequente Canone quinto statuitur, Episcopo à Regionis suæ Episcopis condemnato, & dejecto, ad Romanæ Ecclesiæ Episcopum appellante, ita stare debere in arbitrio ejusdem Summi Pontificis, ut vel solis finitimæ ac propinquæ Provinciæ Episcopis, vel suis de Latere Legatis, unâ cum illis causam terminaturis, faciat suæ judicariæ Potestatis delegationem. Quid ergo luculentius desiderari posset pro appellatione ad Romanum Episcopum à Concilio Provinciali per Episcopum ab hoc condemnatum interponendâ cum effectu tum suspensivo judicij prioris instantiæ

stantiæ, tum devolutive ad judiciariam Summi Pontificis auctoritatem cum potestate vel judicandi, causamque terminandi, vel dandi Iudices in partibus, vel mittendi etiam Legatos de latere, eisque impertiendi delegatam facultatem judicandi, unâ cum finitima, seu propinqua Provinciæ Episcopis?

36. At pro quinto pergit Ellicius, illos Canonem explicare per similitudinem sequentis exempli. Nempè sicuti, dum causa aliqua civilis in supremo Senatu Regio est terminata, non datur provocatio, sed qui manifestè oppressi sunt, aut contra formam Iudiciorum damnati, supplicem libellum Regi, ejusque Consiliarijs offerunt, à quibus non de ipsâ causâ judicatur, sed inquiritur, num causa sit bene & convenienter discussa, an non prævaluerit quorundam gratia, & ambitus, & an non manifestè læsa sit justitia, & si quod istorum vitorum in Senatûs judicio deprehenderint Regis Consiliarij, ad eosdem remittunt Iudices, jubentque, causam iterum examinari & judicari. Sic prætendit ille Parisiensis Doctor, si Episcopus à Concilio Provinciæ depositus ostendere non possit, judicium in se injustè ac per violentiam contra præscripta Canonum esse latum, tunc in vi statutorum Sardicensium ei non concedi renovationem judicij, neque Romanum Pontificem judicare posse de causâ ipsâ, sed tantùm de judicio Episcoporum, nec inquirere, utrùm damnatus sit nocens, nec ne, sed utrùm sententia in ipsum lata, sit contra formam judiciorum, an non per vim extorta, aut ex odio & gratiâ sit profecta. At verò ab omnibus sciri, quantum sit discrimen inter jus istud *revisionis* decernendæ, & jus *appellationis* admittendæ; cùm appellatio causam in inferiori tribunali judicatam ad superiorem transferat in ordine ad litem executivam, & in suo tribunali definiendam, ita ut, quamdiu durat appellatio, sententia inferioris non possit executioni demandari.

37. Verùm ex Ellicio hunc in modum ratiocinante disquiri inprimis, an, dum Regi suo super causis à Senatu supremo decisis conceditur *revisionis*, per hoc velit sublatum jus *appellationis*? Eo ipso sanè, quòd Regi concedatur auctoritas de Senatu suorum judicij judicandis, nequit non ipsi concedi judiciaria potestas super ipsâ etiam causâ per Senatum præjudicatâ, cùm hæc non minùs, ac illud Senatûs judicium contineatur spherâ judiciariæ Regi inexistentis auctoritatis. Pari ergo ratione jure *revisionis* penes Summum Pontificem erga Concilij Provincialis contra quempiam Episcopum, latam sententiam præsupposito; ex hoc ipso jure auctoritatem Synodo Provinciali superiorem subinferente, rectè concluditur jus quoque *appellationis* super causâ Episcopi ab ejusmodi Concilio præjudicatâ, sed per *appellationem* devolutâ ad tribunal judiciariæ Romani Pontificis auctoritatis in causis Ecclesiasticis supremæ, ex cujus proinde stabit arbitrio, causam eo modo devolutam, vel per se, vel per Delegatos suos, seu Iudices à se constitutos *ultimatè* terminandi.

38. Cujus ulteriorem rationem accipe Ellicii

ex ipsa per temet allatâ *appellationis* definitione. An non enim causa in Provinciæ Synodo judicata, vi *quarti Canonis Sardicensis*, per *appellationem* ita transfertur ad tribunal Romani Pontificis, ut hujus judicio sit determinanda, ac intereâ sententia Synodi Provincialis de aliquo Episcopo deponendo lata, nequeat demandari executioni? Quia porrò, mi Ellicii, contendis, hoc fieri per modum duntaxat *revisionis*, quâ judicium Episcoporum in Provinciæ Concilio præjudicatum, à Romano Pontifice judicetur: nunquid per hoc dilucidè jam fateris, tribunal Romani Pontificis esse superius, non singulorum duntaxat Episcoporum tribunali, sed horum in Provinciali Concilio aggregatorum judicio? Quid ergo, quæso, *juxta appellationis* à temet allatam definitionem deest, quò minùs stricta per *Canonem quartum Sardicensem* dicatur sancta & comprobata, à Concilio Episcoporum Provinciæ ad Romanum Pontificem *appellatio*?

Quibus ita se habentibus, pro sexto facile evanescent, quas posteriores Ellicius facit exceptiones. Inprimis dum in *Canone quarto Sardicensis Concilij* decernitur, si *Romanus Episcopus judicaverit, renovandum esse judicium Provincialis Concilij, & ab ipso Iudices esse dandos*; per hoc intelligi Iudices, qui non Romæ, sed in provinciâ, unâ cum hujus Episcopis retractent judicium ab illis priùs latum.

Verùm isthuc integre concessio, noscitur jam esse in confesso, quòd non de circumstantijs duntaxat, uti Ellicius priùs contendebat, sed de substantiâ judicij retractandâ disponitur in Concilio Sardicensi, agnoscens in Romano Pontifice auctoritatem dandi Iudices pro causâ novâ discussione ac terminatione. An non igitur hinc etiam elucet causâ in inferiori tribunali judicatâ devolutio ad superius Pontificis Romani suam auctoritatem delegaturo tribunal? Quando idem porrò Ellicius excipit, *Romanum Pontificem juxta Canones Sardicenses non aliter infirmare posse judicium à Concilio Provinciæ latum, nisi indicendo aliud judicium*; nunquid per hoc dilucidè profiteri dicendus est, quòd in *quarto Sardicensi Canone* statutum habetur, ut scilicet post *appellationem* Episcopi à Provinciæ Concilio depositi, ita debeat suspensivus effectus de alio non ordinando prævalere, ut hæc suspensio non priùs sit relaxanda, quam causa fuerit determinata in judicio Romani Episcopi? Nunquid verò hinc *strictè* etiam à Provinciæ Concilio ad Romanum Pontificem *appellationis* vires prolixè integræ dignoscuntur? Quando præterea Ellicius contendit, *judicij à Concilio Provinciæ lati ex appellatione ad Pontificem Romanum facti à suspensivum effectum, non tollere Episcopi appellantis depositionem, sed prohibere, ne alius intereâ in ejus locum ordinetur Episcopus*: cuperem hinc ab ipso edoceri, ex quo adeò fundamento ista nova Episcopi suscitatio impediatur, nisi ex hoc, quòd jus Episcopatus ob interpositam *appellationem* non fuerit sublatum ab Episcopo, quem deponendum judicaverat Provinciæ Synodus? An non igitur effectus præjudicij à Pro-

à Provincia Concilio lati, quoad depotionem juris Episcopalis peremptoriam suspensivus integrè subsistit, in vi illius ad Romanum Episcopum interpositæ appellationis? Quando denique Ellicius excipit, vi Canonum Sardicentium non statat, ut in Concilio Romani Pontificis determinetur causa per appellationem delata ad eius iudicium, sed ut inquiratur, an causa sit retrahenda in Provincia, nec ne: vellem, ut hic Theologus accuratius expendisset quartum & quintum dictæ Synodi Canones, per quos stat in arbitrio Pontificis, tum causam determinandi in iudicio suo Romano, tum eam delegandi vel Provincia Episcopo condemnato propinquæ, vel unâ cum istius Antistitibus suorum de latere Legatorum iudicio. Quo ita constituto, quid luculentius adferri possit pro appellationis per Episcopum à Concilio Provincia deponit ad Romanum Pontificem interponendæ iure demonstrando? Et hinc dignoscitur dilucidè evanescere hæc quoque Elliciana exceptio, ac si in illis Canonibus nomen appellationis non esset strictè accipiendum, sed late pro quolibet confugio ad superiorem.

41. Nihilominus pro septimo. Cùm Ellicius jam factus sit, ex Sardicentis Concilij Canonibus evinci jus confugij à Provinciali Synodo Episcopum deiciende ad Romanum Pontificem tanquam superiorem: perquiro ex ipso, in quo principio sit fundatum hoc jus confugij? Istud equidem in præsentis cap. §. ultimo, discutimus ex instituto: impræsentiarum tamen sufficiat, id reducere in Cathedrâ Apostolicâ à Romano Pontifice possessæ, & super universos Ecclesiæ Episcopos, agrumque causas protensæ supremam auctoritatem. Quâ præsuppositâ, uti nefas foret, Regi Franciæ supremo Monarchæ revisionis duntaxat, non verò appellationum, à Senatibus per Regnum suum, cum supremi etiam tribunalis iure constitutis, ad suam Majestatem interponendarum jus attribueret: sic profectò nefas erit, in præallegatis Sardicentibus Canonibus vocem appellationis non nisi sub restrictiori significatione accipere, atque coarctare velle ad præciam revisionem. Cæterum circa Sardicentes Canones plura adhuc differendi locus supererit in subsequenti.

§. IV.

Quanam circa appellationis ad Romanum Pontificem Episcoporum recursus, post Sardicentem Synodum sancita fuerit disciplina?

42. AB Ellicio suæ præsentis Dissert. 2. §. 4. inducitur primò aliqua Canonum Sardicentium immutatio facta à Concilio Chalcedonensi, tum Canone 9. ita se habente: Si Clericus cum proprio, vel etiam alio Episcopo negotium, aut litem habeat, à Provincia Synodo iudicetur: si autem cum ipsius Provinciae Metropolitanano Episcopo, vel Clerico controversiam habeat, Diæcesis Exarchum adeat, vel Imperialis urbis Constantinopolis Thronum, & apud eum litiget. Tum Can. 17. cuius tenor est talis: Si quis autem injuriâ

afficiatur à proprio Metropolitanano, apud Exarchum Diæcesis, vel Constantinopolitanam Sedem litiget. Circa quos equidem Canones vitum est Petro de Marca, Parisiensi Archiepiscopo, in vi illorum tribui Constantinopolitano Patriarchæ omnium omnino, qui erant in Oriente, Metropolitanorum iudicium: Ellicio econtra arbitrate, mentem non fuisse Concilij Chalcedonensis, ut Metropolitanus Exarchatui Alexandrino & Antiocheno subiecti, traheretur ad iudicium Constantinopolitani Episcopi, sed illas sanctiones decernere duntaxat de Metropolitanis Asiæ, & Ponticæ Diæceseos.

43. Verùm quomodocunque accipienda videatur illa Chalcedonensis Constitutio, nihil propterea derogatur Episcoporum ab Orientalis Concilij Provincialibus damnatorum recursui ad Apostolicum Romani Pontificis tribunal, sed hic potius inde firmatur. Etenim ille ad Diæcesis Exarchum, vel Constantinopolitanam Sedem contra Metropolitanos recursus inceperat habere locum, ex quo huic Sedi concessa fuit præminencia Patriarchalis dignitatis. Quòd si ergo in Romano Pontifice non tam consideretur Patriarchalis per Occidentem prærogativa, quam Apostolicus per totum Christianum orbem Primatus, licebit per illius Chalcedonensis sanctionis argumentum à fortiori concludere, fas esse, ad ipsius supremum quibuscunque Ecclesiasticis iudicijs supereminens tribunal in casu gravaminis à quocunque Ecclesiastico Iudice ab ipsomet etiam Provincia, sive Diæceseos Concilio illati, appellando recursum habere.

44. Ab Ellicio inducitur secundò Editum Gratiani Imperatoris ad preces Synodi Romanæ pro compescendâ Ursicini factione latum sub hoc tenore: Volumus, ut quicumque iudicio Damasi, quod ille cum Concilio quinque, vel septem habuerit Episcoporum &c. si iniuste voluerit Ecclesiam retinere, ut qui evocatus ad Sacerdotale iudicium per contumaciam non visset, aut ab Iustis viris præsebis Prætorio Galliæ, atque Italiae, sive à Proconsulibus, sive vicarijs auctoritate adhibita, ad Episcopale iudicium, ut ad urbem Romanam sub prosecutione proveniat: aut si in longinquis partibus alicujus ferocitas everserit, omnis ejus cause dictio ad Metropolitanam in eadem Provincia Episcopi deducatur examen, vel si ipse Metropolitanus est, Romam necessario, vel ad eos, quos Romanus Episcopus Iudices dederit, sine dilatione contendat. Quid si vel Metropolitanus Episcopi, vel cuiuscunque iniquitas est suspecta, aut gratia, ad Romanum Episcopum, vel ad Concilium quindecim finitimorum Episcoporum accersitum, liceat provocare, modo ne post examen habitum, quod definitum fuerit, integretur. Quam Imperatoriam legem prætaetis Parisiensis Theologus conferendo cum Sardicentis Concilij constitutionibus, subinfert: nonnulla ibi tribui Romano Pontifici, quæ Sardicentis Synodus ipsi non tribuerat, nempe tum ut causas Episcoporum Galliæ atque Italiae, nec non Metropolitanorum in longinquis Provinciis partibus degentium possit ad se evocare: tum ut is, cui suspensa est gratia, vel iniquitas Metropolitanus, sive